

Bijlage

Naast de hoofdpunten die in de brief 'Consultatie Invoeringsbesluit Omgevingswet' zijn genoemd, vindt u in deze bijlage de meer gedetailleerde opmerkingen per onderdeel van het Invoeringsbesluit. Het betreft de volgende punten:

Onderdeel Omgevingsbesluit:

Aanwijzing rijkswateren

Artikel 3.1 Ob. de begripsbepaling in bijlage II 1b onder 8 klopt niet. Waterkeringen zijn niet in beheer bij het Rijk. In het BKL staan primaire keringen specifiek met kaart en code benoemd. In het OB staat in bijlage II een deel van dezelfde keringen, maar dan zonder code en locatie. Het is logischer als naar dezelfde gegevens wordt verwezen (gelijke codering/namen). Dit is vooral van belang voor de definitie van: "overige wateren in het beheer bij het Rijk die langs waterkeringen liggen." Dit is nu geen sluitende definitie in bijlage II, ondermeer door het vervallen begrip "zijwateren van rijkswater". We verzoeken de minister dit te herstellen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Artikel 14.1 Ob. Op pagina p.110 van de algemene toelichting staat opgenomen dat voorlopig bestaande communicatievoorzieningen worden gebruikt indien een bestand te groot zou zijn voor indiening via het DSO-LV. Aangezien het onwenselijk is dat er een limiet wordt gesteld aan de grootte van een bestand, hebben de overheden aangegeven dat de bestandsgrootte geen belemmering mag zijn voor het indienen van aanvragen en/of stukken via het DSO-LV.

Artikel 14.2 Ob. Het DSO-LV zal met interactieve formulieren gaan werken. Dit houdt onder meer in dat gegevens uit authenticatiemiddelen zoals DigiD en E-Herkenning hergebruikt gaan worden in de interactieve formulieren. Graag attenderen wij u erop dat het niet wenselijk is dat de gegevens die uit DigiD en E-herkenning worden gehaald aangepast kunnen worden in de interactieve formulieren. Worden gegevens uit het DigiD handmatig door de indiener aangepast, dan zal er immers eerst een terugmelding naar de BRP plaats moeten vinden alvorens de aanvraag doorgestuurd mag worden. Ook indien een indiener gebruik maakt van een machtiging, is het niet wenselijk dat gegevens handmatig in het interactieve formulier worden aangepast.

Artikel 14.4 Ob. Uit artikel 14.4 van het Omgevingsbesluit en de daarbij behorende toelichting, volgt onvoldoende dat de Dienst (Het Kadaster) de door de waterschappen aangeleverde informatie niet zal bewerken. Zoals reeds toegezegd door uw departement zien wij graag dat de verdeling tussen de verschillende rollen in de toelichting wordt verduidelijkt.

Artikel 14.7 Ob. De waterschappen merken op dat de titel van artikel 14.7 van het Omgevingsbesluit niet aansluit bij de inhoud van het artikel. Bovendien is nog onvoldoende duidelijk wat met binnen het bereik brengen van het bevoegd gezag betekent en of dit "begrip" aansluit bij de jurisprudentie over het moment waarop het bericht op de server van het bestuursorgaan is binnengekomen.

Artikel 14.11, lid 1, sub b, Ob. Op basis van artikel 14.11 van het Omgevingsbesluit worden de persoonsgegevens in auditlogbestanden voor een periode van vijf (5) jaar bewaard. Echter, indien aan de hand van een auditlog geconstateerd wordt dat met een bepaald gebruikers-ID een verdachte handeling is verricht, dan zijn aanvullende accountgegevens nodig om te achterhalen om welke persoon het daadwerkelijk gaat. Dergelijke gegevens worden op basis van artikel 14.9 lid van het Omgevingsbesluit slechts 18 maanden na opheffing van een account bewaard. Hierdoor kan het voorkomen dat de benodigde gegevens al eerder dan vijf (5) jaar niet meer te achterhalen zijn.

DSO- LV overig: Het is de waterschappen opgevallen dat er geen aandacht is voor privacy by design & default. Zoals reeds toegezegd door uw departement zien wij graag dat dit punt in de toelichting wordt uitgewerkt.

Onderdeel Besluit Kwaliteit Leefomgeving:

Waterveiligheid

Artikel 2.0b Bkl. *'De omgevingswaarde voor de veiligheid ... waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd'* Hoewel de Omgevingswet de term 'geometrische begrenzing' vaak bezigt ten aanzien van locaties, dient hier de term 'geometrisch' geschrapt te worden, omdat alleen begin- en eindpunt van een dijktraject ministerieel worden vastgelegd. De ligging en de zonering van de primaire waterkering volgt uit de Keur en Legger van het waterschap.

Artikel 2.0c, lid 5, Bkl. Hierin worden de omgevingswaarden voor dijktrajecten 208 en 209 gegeven. Dit is de zogenaamde 'Europoort-kering', die bestaat uit:

- A) Dijktraject 208: Maeslantkering én aansluitend dijklichaam tot aan de dijkkring Rozenburg
- B) Dijktraject 209: Vanaf de dijkkring Rozenburg een aansluitend dijklichaam tot aan de Hartelkering en vervolgens de Hartelkering.

Voor de Maeslantkering en de Hartelkering geldt het criterium voor 'faalkans' (zoals genoemd in kolom 2 van Bijlage II) én het criterium voor 'niet-sluiten' (zoals dat in kolom 5 staat genoemd). Nergens is echter te achterhalen dat de aansluitende dijklichamen tussen de stormvloedkeringen en de dijkkring Rozenburg (Dijktraject 19-1) van origine juist een 'overstroombare' kering is, die overstroombaar moet zijn om de belastingen op de overliggende dijktrajecten van Voorne Putten (20-2 en 20-3) niet te groot te laten worden. Deze norm is echter niet meer terug te lezen.

Graag aandacht om deze specifieke omstandigheden op een goede wijze in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving terug te laten komen.

Artikel 2.0^e Bkl. met betrekking tot het waterbeheerprogramma, is in deze versie nieuw dat alle uitzonderingsgronden in het waterbeheerprogramma moeten worden opgenomen. Dit vergt extra inspanning van het waterschap en is geen beleidsneutrale omzetting.

In relatie tot pagina 51 (6. Algemeen Deel van de Nota van Toelichting) is het van belang dat bij het tussentijds aanpassen van het waterbeheerprogramma de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht blijvend niet doorlopen hoeft te worden. Het is nadrukkelijk gewenst dat deze snelroute in de uiteindelijke versie van het invoeringsbesluit terugkomt.

Tijdens een bijeenkomst op 8 november jl. van waterschappen met medewerkers van het Ministerie Infrastructuur en Waterstaat (Marlou van Dijk, Paul Pestman en Danny van Twist) over het Invoeringsbesluit, is gevraagd of een waterschap kan worden gedwongen om voor te financieren als het HWBP niet overgaat tot uitvoering van de maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarden voor 2050. Als antwoord is daarbij gegeven dat deze situatie zou vallen onder de in Artikel 2.0e, lid 2, van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving opgenomen uitzonderingen op de verplichting om voor 2050 alle maatregelen te hebben uitgevoerd om te voldoen aan de Omgevingswaarden voor veiligheid.

Wij pleiten echter voor een verduidelijking in de tekst van Artikel 2.0^e, lid 2, sub a, Bkl, of in de bijbehorende toelichting, waarbij concreet antwoord wordt gegeven op de vraag: "Als de maatregelen om te voldoen aan de normering geprogrammeerd staan op het Deltaprogramma, maar de noodzakelijke financiering uit het HWBP wegens landelijke prioritering niet tijdig mogelijk is en daarmee uitvoering van de werkzaamheden niet voor 2050 kunnen worden afgerond, wordt dan toch voldaan aan de uitzondering op de resultaatsverplichting zoals opgenomen in Artikel 2.0^e Bkl?"

In de toelichting op dit artikel, in het tweede lid, onderdeel a van Artikel 2.0e Bkl wordt gesproken over het onderdeel van het Deltaprogramma, bedoeld in Artikel 4.9 van de Waterwet, het Hoogwaterbeschermingsprogramma. In aanvulling zouden we hier graag bij zien dat nadrukkelijk wordt onderkend dat opname op het programma voldoende is om uitgezonderd te worden van de resultaatsverplichting. Omdat opname op het programma nog niet betekent dat tijdig financiering vanuit het HWBP kan worden verkregen. De resultaatsverplichting mag niet met zich meebrengen dat waterschappen, die hun maatregelen hebben aangemeld voor het HWBP maar vanwege prioritering op landelijke schaal niet tijdig hun financiering rond krijgen, de kosten van de maatregelen moeten voorfinancieren.

Artikel 2.0h Bkl. De koptekst dient aangevuld te worden met: '*in beheer bij het Rijk*'. Deze bepalingen gelden immers niet voor de niet-primaire waterkeringen in beheer bij de waterschappen.

In het Besluit Kwaliteit Leefomgeving wordt op meerdere plaatsten gesproken over 'monitoring', er wordt echter niet verduidelijkt wat 'monitoring' precies inhoudt. In de eerder genoemde bijeenkomst van 8 november jl. met medewerkers van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is door hen gesteld dat monitoring gelijk is aan de beoordeling. Deze uitleg voldoet, echter pleiten wij voor opname van deze definitie in het Algemeen Deel van de Nota van Toelichting, zodat eventuele misverstanden hierover in een later stadium voorkomen zullen worden.

In het Besluit Kwaliteit Leefomgeving wordt de relatie tussen de rivierenlegger, de vegetatielegger en het verslag van de wettelijke beoordeling niet uitgelegd, terwijl deze erg veel met elkaar te maken hebben. Het dwarsprofiel in de legger bepaalt de doorstroming en dus de randvoorwaarden. De vegetatielegger zorgt voor weerstand en dus een hogere waterstand. Dit maakt dat de relatie van belang is, en deze zou onzes inziens daarom ook duidelijk vastgelegd moeten worden. In de eerder genoemde bijeenkomst van 8 november jl. tussen de waterschappen en medewerkers van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is toegezegd dat de bovengenoemde relatie te specifiek is om in het Invoeringsbesluit op te nemen, maar wel in de Ministeriële Regelingen zal worden vastgelegd. Dit is volgens ons een goede oplossing, en wij zullen er op toezien dat dit gebeurt.

Omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen

Artikel 2.0h, sub b, Bkl. De tekst is onduidelijk. Wordt hier bedoeld een waterkerend kunstwerk in een deel van een waterkering als genoemd in bijlage IIa, onder A? De NvT gaat over keringen van "ingegraven water" op kaart.

Omgevingswaarden veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het rijk

Artikel 2.0j Bkl. De geldigheid is onduidelijk. Wij nemen aan dat dit artikel alleen geldt voor keringen in beheer bij het Rijk. Wij verzoeken u dit te vermelden in de koptekst van het artikel.

Kwaliteit en beheer van zwemlocaties

Artikel 3.6 Bkl. De beheerder zwemwater lijkt op de waterbeheerder als in de Omgevingswet, maar is dat waarschijnlijk niet. Wij verzoeken u een definitie op te nemen.

In artikel 3.7 Bkl wordt gesproken over proliferatie. Wij stellen dit woord te vervangen door "overmatige groei", om de leesbaarheid en begrip van de tekst te bevorderen.

Beoordelingsregels milieubelastende activiteit

In artikel 8.25a Bkl staan de woorden "kan worden aangebracht". Beter is om dit dwingend voor te schrijven. Wij verzoeken u de woorden veranderen in "moet".

Voorschriften omgevingsvergunning milieubelastende activiteit

In art. 8.62a Bkl staat vermeld "aan de oppervlakte staand water". Volgens de toelichting valt het storten in een (tijdelijk) droge bedding onder "aan de oppervlakte staand water". Een (tijdelijk) droge bedding valt ook al onder het begrip oppervlaktewaterlichaam. Deze extra term "aan de oppervlakte staand water" lijkt dus onnodig verwarrend. Voorstel is om de tekst te schrappen.

Artikel 8.62c, lid 2, Bkl.

- Het woord "voorkoken" aanpassen in "voorkomen".
- Geldt deze standaardwaarde ook voor andere situaties? (KRW, Lozingen in bodem, bodemsanering .....?)
- In bijlage XVIII, onder A wordt niet verwezen naar de standaardwaarden van grondwater, maar wel in XVIIIa. Dit is een verwarrende nummering. In artikel 2.14 Bkl staan de omgevingswaarden van grondwaterlichamen. Waarom wordt daar niet naar verwezen? Idem in artikel 8.26 Bkl. Hier staat ook hoe een emissiegrenswaarde moet worden bepaald.

Artikel 8.62g Bkl en verder. In hoeverre is beïnvloeding van het oppervlaktewater een lozing waarvoor de waterbeheerder bevoegd gezag is? Heeft de waterbeheerder hier advies- of instemmingsrecht?

In de NvT bij artikel 8.62h Bkl. Bij lozing zal (water)vergunning moeten worden aangevraagd en gelden algemene regels op grond van het Bal. Wij vragen ons af of dit voor allebei geldt? Wie is bevoegd gezag? Kunt u hierover duidelijkheid verschaffen.

Vergunning wateractiviteit, beoordelingskader specifiek

Artikel 8.89 Bkl. In bijlage XVIII onder B dienen de volgende informatiedocumenten toegevoegd te worden:

- Relevante BBT-conclusies (<http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/ippc-brefs-bbt/brefs-bbt-conclusies/>)
- Nederlandse informatiedocumenten over BBT (bijlage 1 Mor)
- NBW 'Lozingseisen WVO-vergunningen' (november 2005)

Geluid

In artikel 10.22-24 Bkl missen wij de waterschapswegen. Artikel 10.22 Bkl gaat niet over kleinere wegen.

Artikel 10A Bkl bevat geen overgangsrecht ten aanzien van de geluidskaarten. Wij verzoeken u overgangsrecht toe te voegen.

Monitoring waterkwaliteit (§ 10.2.2 Bkl)

In artikel 10.14a Bkl (monitoring andere parameters waterkwaliteit) wordt nu alleen gesproken over sterk veranderd en kunstmatig krw-oppervlaktewaterlichamen. Wat is de bedoeling bij waterlichamen met de status natuurlijk?

Artikel 10.14b Bkl (vaststelling monitoringsprogramma met methode van monitoring). Wij vragen ons af met welke frequentie dient een bevoegd gezag het monitoringsprogramma vast te stellen. Is dat eenmaal per 6 jaar? Graag hierover duidelijkheid verschaffen in de tekst van het Bkl.

Artikel 10.14c lid 3 Bkl (nadere eisen methode monitoring) beschrijft de eisen aangaande het monitoringsprogramma. Behoort een krw-lichaam niet gemonitord te worden op het voldoen aan GET? De methode om dit te monitoren ontbreekt in de tekst. Wij verzoeken u dit toe te voegen.

Onderdeel Besluit Activiteiten Leefomgeving:

Voorstel van AB naar BAL

Een aantal zaken uit het Activiteitenbesluit is niet overgenomen in het BAL. Ten aanzien van de volgende punten stellen wij voor deze alsnog in het BAL op te nemen:
(zie bijlage)

Artikel 3.47 AB

1. Het in een vuilwaterriool lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan van kuilvoer en dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn, is verboden.
2. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het eerste lid niet van toepassing verklaren en het lozen toestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen het lozen in een vuilwaterriool verzet.

Artikel 3.83 AB

4. Bij het op- en zijwaarts spuiten van appelen, peren en overige pit- en steenvruchten met een axiaal- of dwarsstroomspuit, waarbij spuitdoppen worden gebruikt die uitsluitend zijn aangewezen voor het gebruik bij een spuitdruk lager dan 5 bar, wordt de spuitdruk geregistreerd door een drukregistratievoorziening.

Artikel 3.83 AB

7. Het gebruik van een spuitgeweer dat is voorzien van een werveldop of dat gebruik maakt van een werkdruk van 5 bar of meer is verboden.

Artikel 3.85 AB

5. Bij het gebruik van bladmeststoffen op een strook gelegen naast de teeltvrije zone wordt direct langs de zone:

a. bij het bemesten van gewassen als bedoeld in artikel 3.80, eerste en vierde lid, gebruik gemaakt van kantdoppen die aan de zijde van het oppervlaktewaterlichaam een verticale of nagenoeg verticale neerwaartse richting van de spuitvloeistof bewerkstelligen en andere driftarme doppen die zich niet hoger dan 50 centimeter boven het gewas of de kale bodem bevinden, of

Artikel 3.93 AB

1. Bij het uit een oppervlaktewaterlichaam vullen van apparatuur waarin gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen worden aangemaakt, wordt een voorziening getroffen die terugstroming van het mengsel van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen en water voorkomt.

Oogmerken

Artikel 2.2 Bal. De definitie van oppervlaktewaterlichaam ontbreekt. Deze mist in bijlage 1 en staat ook niet in de wet. Ook de definitie van watersystemen ontbreekt. Wij vragen om een definitie toe te voegen.

Zorgplicht afvalstoffen

Artikel 2.11 Bal. Termijn van *8 weken* is geschrapt. Afvalstoffen hoeven dan niet binnen een bepaalde periode te worden afgevoerd. Dit lijkt onwenselijk. Geen 'stok achter de deur'.

Artikel 2.11, lid 1, Bal. Definitie van zuiveringstechnisch werk is niet terug te vinden in bijlage 1. In bijlage 1 staat wel vermeld dat een zuiveringsvoorziening geen zuiveringstechnisch werk is. Dit staat ook niet in de wet. Valt een gemaal of persleiding ook onder een zuiveringstechnisch werk? Wij vragen u een definitie toe te voegen.

Artikel 2.11, lid 2, sub g Bal. Wat wordt bedoeld met niet verdunde monsters? Suggestie om naar NEN-norm te verwijzen bij monsternemen van afvalwater.

Maatwerkregels

Artikel 2.12 Bal. In het vierde lid is het stellen van maatwerkregels imperatief geformuleerd, in het eerste lid daarentegen facultatief. Dat kan tot misverstanden leiden. In beide gevallen facultatief zou ik zeggen. Wordt hier bedoeld: als er maatwerkregels worden gesteld, dan staan ze in de waterschapsverordening (en niet ergens anders)?

Aanwijzing vergunningplichtige gevallen

Artikel 3.5 Bal. Onder sub g is de lozingsactiviteit van koelwater met een warmtevracht van meer dan 50 Mw geschrapt. Het lijkt erop of hiermee de vergunningplicht voor deze koelwaterlozingen te vervallen. Wij zien dit punt graag verduidelijkt.

Bodemenergiesysteem

Artikel 3.19, lid 1 en 2, Bal en Artikel 3.20 Bal. Het lozen van spoelwater afkomstig van een BES moet geloosd worden op vuilwaterriool of de bodem. Alleen met maatwerk mag het op oppervlaktewater. Er worden geen eisen gesteld aan te lozen kwaliteit. Dat is onzes inziens wel wenselijk.

Zuivering

Artikel 3.41 Bal. Begrip verandert in 'zuiveringsvoorziening voor ingezameld of afgegeven afvalwater'. Is dit de RWZI of een AWZI? Een definitie ontbreekt. Is een zuivering van gewasbeschermingsmiddelen ook een zuiveringsvoorziening? Meer duidelijkheid op dit punt is gewenst.

Grootschalige mestverwerking

Paragraaf 3.3.14. Wij vragen ons af wat het nut is van deze paragraaf. Het verschil met paragraaf 3.6.8 is er bijna niet. Suggestie om deze paragraaf te verwijderen.

Drinkwaterbedrijf

Artikel 3.93, lid 1, Bal. Wij begrijpen niet precies welke activiteiten onder dit lid vallen: het bewerken van drinkwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Graag verduidelijking op dit punt.

Zuiveringstechnisch werk

Artikel 3.173, Bal. Het gaat hier om het zuiveren van afvalwater. Is een zuiveringstechnisch werk een RWZI? Graag een andere toelichting op dit punt.

Diverse landbouwwormen

Artikel 3.201 ev. Bkl, paragraaf 3.6.1 – 3.6.8. Wij lezen alleen de milieubelastende aspecten in de zin van puntlozingen. Wij missen diffuse lozingen en ontwatering als aspecten die invloed hebben op de omgeving. Het lijkt ons wenselijk om landbouwactiviteiten ook op diffuse lozingen en ontwatering te beoordelen.

Glastuinbouwbedrijf: algemene regels

Artikel 3.206n Bkl. Spoelwater is geen eenduidig begrip. Wij stellen voor om net als onder sub m hier spoelwater van filters te noemen.

Ziekenhuizen/medicijnresten

Paragraaf 3.7.9. Lozing vanuit ziekenhuizen. Lozingen vanuit ziekenhuizen worden niet gereguleerd. Wel algemene regels over traumahelikopters, het opslaan van goederen en energiebesparing. Verschillende stromingen over wel of geen algemene regels voor ziekenhuizen in verband met medicijnresten in afvalwater. Wel algemene wens waarneembaar om pharmafilters voor te schrijven met mogelijkheid voor maatwerkvoorschriften. Wij vragen om de optie voor regeling ziekenhuizen open te houden. Het middel Pharmafilter is niet zaligmakend. Dit kan ook ingevuld worden met een doelvoorschrift zuivering ziekenhuisafvalwater.

Lozingsroute afvalwater (vuilwaterriool)

H4: bevat veel artikelen die de lozingsroute voorschrijven. Volgens deze artikelen moet worden geloosd op vuilwaterriool, oppervlaktewater of de bodem. In deze artikelen mist lozing op het hemelwaterriool. De NvT artikelsgewijs (p. 158-159) lijkt erop te wijzen dat een lozing op een hemelwaterstelsel wordt gezien als een lozing op het oppervlaktewater (direct of indirect). Dit is niet correct. Wij stellen voor om in de betreffende artikelen in H4 de lozingsroute hemelwaterriool/ hemelwaterstelsel op te nemen voorafgaand aan de lozingsroute op oppervlaktewater. Ook de NvT moet hierop worden aangepast.

Handhaafbaarheid

Wij maken ons zorgen om de handhaafbaarheid van de volgende artikelen, waardoor er sprake lijkt te zijn van symboolwetgeving. Het gaat om de volgende bepalingen: artikel 4.713 Bal, 4.720, sub a, Bal, 4.780, lid 1, Bal, 4.890 lid 2 Bal.

Zuurgraad van de lozing

Artikel 4.68 Bal, paragraaf 4.4. pH moet liggen tussen 6,5 en 11, steekmonster. Lozingseis pH 11 te hoog, brengt schade aan oppervlaktewater. Lozingseis pH10 te hoog, brengt schade aan oppervlaktewater. Bovengrens verlagen naar pH 9.

Artikel 4.141 Bal, par. 4.8. zuurgraad ten hoogste pH 10, steekmonster. Lozingseis pH10 te hoog, brengt schade aan oppervlaktewater. Bovengrens verlagen naar pH 9.

Gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden of bij teelt van gewassen in de openlucht

Paragraaf 4.64. Buiten het feit dat de regels in deze paragraaf op een aantal punten niet lijken te kloppen (verkeerde verwijzingen, tabel die nergens terugkomt, dubbelingen etc.) is deze regelgeving in zijn geheel erg complex. Volgens de NvT moet degene die toepast aantonen dat aan de norm wordt voldaan. Het is voor die ondernemer (die moet bewijzen), maar ook voor de handhaver, niet eenvoudig te bepalen of er voldaan wordt aan de wetgeving. Het is de vraag of dat de bedoeling is. We zijn graag bereid om hier ene verdere toelichting op te geven en doen hieronder al een aantal verbetervoorstellen.

Artikel 4.723 Bal. 'voldoende afstand' is niet gedefinieerd. In onze optiek doet de afstand er niet toe, criterium moet zijn -geen afstroming-. Duidelijker is de volgende formulering aan te houden (zie ook 4.717, lid 1, Bal): 'Bij het aanmaken van gewasbeschermingsmiddelen en bladmeststoffen wordt met het oog op het voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewaterlichaam afstroming van deze middelen naar dat oppervlaktewaterlichaam voorkomen.'

Artikel 4.723b Bal. In artikel 4.723b Bal staat een verkeerde verwijzing. Artikel 4.719a Bal moet zijn 4.723a Bal. Wij vragen u dit aan te passen.

Artikel 4.723c Bal. Wij begrijpen een groot deel van dit artikel niet:

Lid 1: hier staat een referentietechniek vermeldt, een standaard. Als je ten opzichte daarvan een driftreductie behaald van 75%, dus er komt 75% minder gewasbeschermingsmiddelen op de verkeerde plek terecht, dan worden oppervlaktewater en gezondheid beschermd. Wij vinden dit onduidelijk geformuleerd. Lid 3: als je de referentietechniek gebruikt, hoef je geen teeltvrije zone aan te houden? Waarom zou je dan 75% driftreductie in de techniek toepassen? Is de verwijzing soms niet goed? Er staat tabel 4.723c. Zou het moeten zijn tabel 4.723DB?

Lid 4: we kunnen geen bijlage 1 vinden in het Uitvoeringsbesluit meststoffenwet. Dit lid verwijst ook naar een teeltvrije zone terwijl de rest van dit artikel over de techniek gaat. Dit lid staat verder dubbel opgenomen als artikel 4.723d lid 4. En de genoemde tabel 4.723e bestaat niet. Onzes inziens moet artikel 4.723c lid 4 vervallen.

Lid 5a: er mist een werkwoord.

Het artikel graag aanpassen zodat het leesbaarder wordt en een antwoord op de vraag of er geen teeltvrije zone meer is. Onzes inziens is er overal een teeltvrije zone van ten minste 50 cm? Die wet is net gewijzigd (miv 1 januari 2018). Dit vragen wij ons ook af in relatie tot artikel 4.723d.

Artikel 4.723c, lid 5, sub c, Bal. 'Ten minste een uur bewaard', is in uitvoering moeilijk te controleren. Een uur is overigens ook erg weinig. In het toezicht komt het er op neer dat alleen "bij toepassing in het veld" de spuitdruk te controleren is. Het is praktischer om de registraties van een dag af te kunnen lezen. Wij geven de suggestie mee om dit aan te passen.

Artikel 4.723d, lid 3, Bal. Wij vermoeden dat het hier om een foutieve verwijzing gaat. Deze is namelijk niet te volgen. Er staat dat geen teeltvrije zone aangehouden hoeft te worden als wordt voldaan aan het aanhouden van een teeltvrije zone genoemd in tabel 4.723DA. Hier lijkt iets niet goed te zitten.

Artikel 4.723e Bal. Dubbel artikel. Lid 2b en lid 3 zijn hetzelfde. We zien dit graag aangepast.

Artikel 4.723f, lid 1, Bal. Deze zin loopt niet. Suggestie om het woord apparatuur weg te laten en de zin om te vormen.

Artikel 4.723g Bal. Dit artikel gaat over watergebruik gewasbeschermingsmiddelen op braakliggende landbouwgronden. Mogen gewasbeschermingsmiddelen nu wel of niet in een talud worden toegepast? Als het wel mag, pleksgewijs, dan kun je niet voorkomen dat een oppervlaktewaterlichaam wordt verontreinigd met gewasbeschermingsmiddelen. Graag verduidelijken.

Tevens geven wij mee om de koppeling te maken met een oppervlaktewaterlichaam. Voor waterschappers is het talud het schuine deel tussen de insteek en het wateroppervlak, als onderdeel van het waterlichaam. Een talud kan ook een geluidswal zijn.

Artikel 4.723i, lid 1, Bal. Wij vragen ons af of het gebruik van een emissiescherm verplicht is. En zo ja, waar dit vandaan komt? Voorstel om het woordje 'wordt' te veranderen in kan-bepaling, zodat dit optioneel blijft.

Tevens missen wij een minimale afstandseis vanaf de insteek. Wanneer nu een scherm in de insteek geplaatst word, dan is het moeilijk om aan te tonen dat afdruipe stoffen in de sloot komen. Ook is onduidelijk: wanneer een emissiescherm verplicht is en welke regel dan vervalt. Wij zien graag een verduidelijking van dit artikel. Bijvoorbeeld door in het artikel naar tabel 4.723db te verwijzen en aan te geven dat het emissiescherm op X cm van de insteek van het oppervlaktewater moet staan.

Artikel 4.723j, lid 1, Bal. De verwijzing naar 4.723c Bal klopt niet. Dat moet artikel 4.723d Bal zijn. Wij zien dit graag aangepast.

Artikel 4.723j, lid 2, Bal. Wij betwijfelen of dit handhaafbaar is. De voorwaarden als opgenomen in tabel 4.723j Bal zijn deels symboolwetgeving. Afstanden en pleksgewijs zijn bijvoorbeeld vrijwel niet handhaafbaar voor vaste (kunst)meststoffen.

Tabel 4.723DB DA, Bal. Het is niet nodig om voor het "gewas" gras een teeltvrije zone te eisen. Wel is een 'mest- en spuitvrije' zone van 50 cm bij gras nodig. Toevoegen: grasland bij tabel DB (mits mest- en spuitvrij).

Behandelen van geoogste gewassen met gewasbeschermingsmiddelen

Artikel 4.727 Bal. Wij stellen voor dit artikel uit te breiden met de mededeling dat de installatie tegen inrengen beschermd moet zijn.

Reinigen van verpakkingen voor niet-biologisch geteelde gewassen

Paragraaf 4.67. Afvalwater mag zonder zuiveringsvoorziening worden geloosd. Het afvalwater kan gewasbeschermingsmiddelen bevatten. Zo kunnen gewasbeschermingsmiddelen indirect in oppervlaktewater terecht komen. Daarom moet het afvalwater worden behandeld in een zuiveringstechnische voorziening i.p.v. worden geloosd op het vuilwaterriool. Naast lozing op of in de bodem, afvalwater opvangen en zuiveren. Lozing op vuilwaterriool is dan niet nodig.

Artikel 4.738 Bal. We vragen ons af wat een verpakking is. Als dat ook een kist van 1 kubieke meter is waar aan gewasbeschermingsmiddelen kleven (uit de bollen en aardappelteelt) en die worden gewassen, dan komt er op basis van dit artikel een grote lading gewasbeschermingsmiddelen in het vuilwaterriool die voorkomen kan worden. Dat is een punt van zorg.

Sorteren van niet-biologisch geteeld fruit: lozingen in vuilwaterriool

Artikel 4.769 Bal en tabel 4.769 Bal. Waarom in dit geval niet aansluiten bij de regels in de glastuinbouw? Ook in de glastuinbouw wordt zuiveringsapparatuur voorgeschreven met een rendement van minimaal 95% met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen. Door het vastleggen van de zuiveringstechniek (lammellen en ozon) in dit artikel worden innovaties in de technieken mogelijk geremd. Is dat de bedoeling? Graag een andere toelichting hierop.

Lozen niet doorlatende ondergrond

Artikel 4.781, lid 1, onder sub a, Bal. Dit artikel is nu niet handhaafbaar en onvoldoende duidelijk naar de sector. Er wordt geen inhoudsmaat genoemd voor waterbassins in de boomteelt. Waarom wel voor kas- en niet voor de boomteelt. Wij voorzien waterkwaliteitsproblemen als men in de toekomst zelf mag bepalen wat de inhoud zou moeten zijn. Graag een inhoudsmaat opnemen. Ditzelfde geldt voor artikel 4.786 Bal.

Lozen drainwater vanuit opvang

Artikel 4.783 Bal. Hier wordt geen onderscheid gemaakt tussen drainwater en overtollig hemelwater. Bij een regenbui komen beide vrij en deze zijn fysiek niet te scheiden. Er moet een omschrijving komen van beide stromen.

Drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas

Artikel 4.791 Bal. De definitie van kas ontbreekt in de bijlage. Graag alsnog toevoegen. Dit geldt ook ten aanzien van artikel 4.792, lid 3, Bal.

4.791c, lid 3, Bal. Nu is het 25 kg totaal ongeacht het bedrijfsoppervlak, dit is in tegenstelling met de huidige regels. Suggestie om 25 kg te veranderen naar 25 kilogram per hectare teeltoppervlak per kalenderjaar.

4.791f, lid 1, sub a, Bal. 10 procent is erg veel. Betekent een spreiding van 20 procent namelijk. Voor grondwateronttrekkingen geldt een nauwkeurigheid van 95 %. Wij zien geen reden waarom voor de glastuinbouw een onnauwkeuriger hoeveelheidsmeting volstaat.

Artikel 4.791f, lid 3, Bal. Nu is er de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw voor de rapportage van de emissies. In voorschrift staat aan bevoegd gezag. Wij vragen ons af waarom rapportages moeten worden ingeleverd bij het bevoegd gezag. En is hier het waterschap bevoegd, of de gemeente, of wordt ergens anders de Uitvoeringsorganisatie glastuinbouw nog geregeld? Deze zelfde vraag hebben wij ten aanzien van artikel 4.791o. Graag verduidelijking op dit punt.

Artikel 4.791f, lid 3, sub b, Bal.

De verwijzing naar eerste lid onder c klopt niet. Dit moet gewijzigd worden naar eerste lid, onder a en b.

Artikel 4.791g, sub c, Bal. Erg cryptisch verwoord. Wordt hierin impliciet aangegeven dat er geen overstort mag zijn? Wij stellen voor dit te vervangen naar 'waar het water uit het vuilwaterriool en het schoonwaterriool wordt geloosd'. Of naar 'op welk punt het afvalwater ontstaat, op welke type bedrijfsriolering het punt is aangesloten en waar het bedrijfsriool loost'.

Drainagewater of spoelwater bij grondgebonden teelt in een kas

Paragraaf 4.77. Wij vragen ons af of in de titel van de paragraaf niet ook moet komen te staan 'spoelwater van filters?', zoals in paragraaf 4.76.

Artikel 4.791l, lid 1, Bal. Drainwater. Bij grondgebonden teelt geen drainwater maar drainagewater

Artikel 4.791l, lid 2, Bal. Wordt hier bedoeld dat wanneer er geen drainage-systeem aanwezig is je ook niet hoeft te recirculeren? Volgens ons moet het drainagewater worden opgevangen om het te kunnen lozen op het vuilwaterriool (zie i) dus moet er een drainagesysteem zijn, tenzij is toegestaan dat in de bodem wordt geloosd. Graag verduidelijking op dit punt.

Artikel 4.791l, lid 4, Bal. Deze verwijzing klopt niet. 'De hoeveelheid totaal fosfor [...] gebruiksnorm van totaal stikstof in kilogram [...] gewas', moet gewijzigd worden naar 'gebruiksnorm van totaal fosfor in kilogram'.

Artikel 4.791l, lid 5, Bal. Achter 3000 m3 moet een stof komen te staan. Bijvoorbeeld stoom of water.

Artikel 4.791m, lid 3, Bal. Lid 1 geeft niet aan dat er een meetinstrument gebruikt dient te worden. Hoe bereken je het met de afwijking van de nauwkeurigheid van ten hoogste 10 procent? Dit betekent impliciet dat er nauwkeurig gemeten moet worden. Wij zijn benieuwd hoe je met 10 % onnauwkeurigheid de geloosde hoeveelheid kunt meten en berekenen in de grondteelt. Kenmerkend is dat daar kwel (toestroom van grondwater) en wegzijging in de bodem de recirculatie belemmeren. Geldt dit voor alle instrumenten? Of alleen onder a, b en c, en niet voor bijvoorbeeld de nauwkeurigheid voor de analyse van het grondmonster? Graag duidelijkheid op dit punt.

Artikel 4.791n, lid 3, sub a, Bal. Wij vragen ons af hoe je de representativiteit van het grondwatermonster bepaald. Graag een nadere toelichting hierop.

Overig afvalwater van kassen

Artikel 4.791s Bal. In lid 2 van dit artikel staat woordje "en" waardoor aan alle uitzonderingen moet worden voldaan. In Ab staat "of" en dan is het een van de uitzonderingen, op basis van de toelichting lijkt dit een foutje.

Lozen afvalwater bij telen van gewassen in een gebouw: lozingsroutes

Artikel 4.795 lid 2 Bal. Bij lozingen van afval- en spoelwater uit de teelten waarbij geen gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, is overal de lozing op oppervlaktewater (en zelfs vuilwaterriool) geschrapt. Hier niet. Dat lijkt niet consequent.

Emissiegrenswaarde lozen op oppervlaktewaterlichaam en lozen proceswater in vuilwaterriool

Artikel 4.796 Bal en 4.797 Bal. In dit artikel staan geen stikstof en fosfor/fosfaat. Wij vragen ons af waarom niet. Als lozing wordt toegestaan, dan moeten eisen gelijkgesteld zijn aan lozing vanuit een kas.

Brijnlozing

Artikel 4.801 Bal en 4.802 Bal. Brijnlozing wordt (in de toekomst) verboden. Blijkbaar ook in de bodem. Het is ons niet duidelijk of er een mogelijkheid tot verwerking van deze afvalwaterstroom is. Anders houdt e.e.a. een verbod tot gebruik van omgekeerde osmose-installaties in. Is dat de bedoeling? Graag verduidelijken.

Opslaan gebruikt substraat materiaal

Artikel 4.848 Bal. Complex om toe te passen in glastuinbouw, in verband met beperkte opslagtijd bij deze bedrijven. Opnemen van aantal dagen dat het mag worden opgeslagen zonder voorziening.

Lozingsroutes bij composteren en bij opslaan

Artikel 4.884 Bal en 4.885 Bal. We stellen voor om lozing op vuilwaterriool uit het besluit halen. Lozingswater bevat gewasbeschermingsmiddelen, dus dit is onwenselijk.

Lozingsroutes uitwendig reinigen na gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Artikel 4.892, lid 1, sub b, Bal. Kan vervallen als lid 1a wordt aangevuld met de "onverharde bodem".

Lozingsroutes reinigen zonder gewasbeschermingsmiddelen

Artikel 4.894 Bal en paragraaf 4.90. Er gelden geen lozingseisen voor onopgeloste bestanddelen en minerale olie. Lozingseisen opnemen voor onopgeloste bestanddelen en minerale olie.

Onderdeel Besluit Bouwwerken Leefomgeving:

Vergunningvrije bouwactiviteiten

In de kop van artikel 2.15d Bbl staat 'aanwijzing vergunningplichtige gevallen bouwactiviteit' Het gaat in dit artikel juist om een opsomming van vergunningvrije gevallen van bouwactiviteiten. Daarom kan de kop verwarring geven. We geven de suggestie mee om de kop aan te passen.

Onderdeel Bruidsschat – Overgangsrecht – Intrekken en Wijzigen Besluiten:

Aanvraagvereiste watervergunning

Artikel 1.2.1 Bruidsschat waterschapsverordening. De aanduiding van locatie is onvolledig en onduidelijk. Dat kan een adres zijn. Nodig is een geografische aanduiding van de locatie (kaart of tekening) volgens artikel 6.19 Waterregeling.

Lozen van grondwater bij grondwatersanering

In paragraaf 2.2 Bruidsschat waterschapsverordening (lozen grondwater) is doelmatige bemonstering niet opgenomen. Wij verzoeken u deze op te nemen in de tekst.

Lozen grondwater bij bodemsanering

Artikel 2.2.1 Bruidsschat waterschapsverordening. Gehaltes aan PAK, 1 ug/l, Naftaleen 0,2 ug/l ontbreken. Kunt u deze lozingseisen toevoegen?

Artikel 2.2.2 Bruidsschat waterschapsverordening. IJzer: eis t.b.v. visuele verontreiniging ontbreekt. Wij stellen voor een eis op te nemen van 5 mg/l.

Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.3.1.5 Bruidsschat omgevingsplan. In lid 1 en lid 2 is aangegeven dat kan worden afgeweken van artikel 2.3.2 t/m 2.3.24. Dit moet zijn t/m artikel 2.3.25.

Artikel 2.3.7.1.3 Bruidsschat omgevingsplan.

- Wordt in lid 2 bijlage XIX bedoeld? Die normen zijn alleen geschikt voor het beoordelen van lozingen in grondwater en niet voor "op de bodem".
- De normen voor hemelwaterriool zijn niet geschikt voor lozing hieruit in oppervlaktewater.

Lozen bij overslaan van inerte goederen, schoonmaken van drinkwaterleidingen

Artikelen 2.3.7.6.4 en 2.3.7.7.2 Bruidsschat omgevingsplan. In beide artikelen is geregeld dat lozen op vuilwaterriool alleen is toegestaan als andere opties niet mogelijk zijn. Maar in lid 1 is dat bij beide voorschriften op een andere manier geregeld. Dit is niet consequent. Kunt u hierover duidelijkheid verschaffen?

Inerte goederen

Art. 2.7.1 Bruidsschat waterschapsverordening. Op grond van dit artikel worden inerte goederen aangewez-
zen. Waar zijn de autowrakken gebleven? Graag toevoegen.

Lozen bij overslaan van andere dan inerte goederen

Art. 2.8.1 Bruidsschat waterschapsverordening. Emissiegrenswaarden minerale olie is 10 mg, dit moet 20
mg zijn. Wij vragen om dit aan te passen?

Aanvraagvereisten bij aanvraag omgevingsvergunning lozingsactiviteit

Artikel 2.20.3 sub g. Bruidsschat waterschapsverordening. Suggestie om de tekst aan te passen naar: De
voorzieningen en de maatregelen die zijn voorzien om extra lozingen ten gevolge van storingsen, onge-
wone voorvallen, proefdraaien, in gebruik stellen, buiten bedrijf nemen, schoonmaak-of herstelwerkzaam-
heden te voorkomen of te beperken.

Aanvraagvereisten beperkingengebied

Artikel 4.1.1 Bruidsschat waterschapsverordening.

- De indieningsvereisten zijn onzes inziens te beperkt. Graag uitbreiden met de tekst van art. 3.2.1.
onder e: "een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om
de negatieve gevolgen van activiteit te voorkomen of te beperken".
- Graag in de Nota van toelichting aanvullen wat er precies wordt bedoeld met stabiliteitsbereke-
ning. Het ligt niet voor de hand om voor elk werk de initiatiefnemer te vragen onze kering op stabi-
liteit te toetsen De gevolgen van de werkzaamheden zouden met toevoeging van lid e van art.
3.2.1. gedekt zijn (zie opmerking hierboven).
- Overgenomen uit Waterregeling, artikel 6.24. Waterregeling, artikel 6.25 is een aanvulling op artikel
6.24: vervalt deze aanvulling? Vervallen de aanvraagvereisten uit Waterregeling 6.19, of komen
beide artikelen terug in de Omgevingsregeling?

Beperkingengebied

Wij wijzen pas beperkingengebieden aan in de nieuwe waterschapsverordening. Op dat moment hebben
wij de bruidsschat niet meer nodig, omdat deze geldt voor de lacune totdat de waterschapsverordening is
vastgesteld. Klopt de benaming beperkingengebiedactiviteit dan wel in deze context? Graag een toelich-
ting hierop.

Nota van toelichting

Nota van toelichting op artikel 5.40 onderdeel A (hoofdstukken 1 t/m 7 Waterbesluit). Hier staat dat alleen
paragraaf 5 van hoofdstuk 7 van de Waterwet overblijft. Maar alle heffingen blijven toch in de Waterwet,
uitgezonderd grondwaterheffing? Tekstueel wijzigen naar financiering bekostiging waterbeheertaken.

Nota van toelichting op artikel 8.1.2 (overgangsrecht voor gegevensverstrekking en lopende procedures).
Onderscheid tussen gegevens vooraf toesturen (op grond van een melding) en rapporteren tijdens/na af-
loop van activiteit is niet duidelijk in deze toelichting. Het lijkt gelijkgetrokken te zijn, terwijl het eerste een
eenmalige actie is en het ander een periodieke verplichting.

Nota van toelichting op artikel 8.2.2 (overgangsbepalingen bestuurlijk sanctiebesluit, bestuurlijke boete).
Ook overgangsrecht voor handhavingszaken activiteitenbesluit wenselijk. Staat in artikel 4.23 Invoerings-
wet Ow.

Nota van toelichting op artikel 2.3.7.1.1 Bruidsschat waterschapsverordening. Lozingen van bodemsane-
ringen zijn geregeld in het BKL. Wordt hier bedoeld het BAL? Het is niet overzichtelijk dat lozingen van bo-
demsanerungen in het Bkl zijn geregeld en lozingen van grondwater bij grondwatersanerungen in het Bal.

Dit vindt vaak gelijktijdig plaats. Voorstel om het verschil tussen een bodemsanering (waarbij ook water wordt weggepompt) en grondwatersanering te verduidelijken, wanneer is welke regel van toepassing?

Nota van toelichting op artikel 2.4.1.6 Bruidsschat omgevingsplan (wijzigen grondwaterpeil bij archeologie). Samenhang met watervergunning benoemen en andersom: bij watervergunning relatie met archeologievergunning benoemen.

Transponeringstabel

Bijlage transponeringstabel BLAH. Paragraaf 3, art. 10 1 en 2. Moet dit niet zijn de bruidsschat waterschap?

Aa transponeringstabel Waterbesluit. Artikelen 6.20-6.23 Waterbesluit ontbreken in de transponeringstabel.

Onderdeel Algemeen Deel van de Nota van Toelichting:

Paragraaf 4.4.1: onder het kopje "*Van ondergrenzen en signaleringsgrenzen naar omgevingswaarde en signaleringsparameter*" staat bij de laatste bullet: "*Als een overschrijding van de signaleringsparameter wordt geconstateerd, wordt dit meegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bij de vastlegging over de resultaten van de monitoring. Daarna KAN de beheerder zijn versterkingsproject aanmelden bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) voor ...*". Onder §4.4.4 staat in de laatste alinea: "*Als de overschrijding is aangemeld, worden de benodigde versterkingsopgaven geprogrammeerd*". Hierbij wordt niet het HWBP genoemd en kan gelezen worden dat aanmelding plaats vindt middels het mededelen van de resultaten van de beoordeling. In §4.4.5 staat bijna het tegenovergestelde, daar staat (eerste alinea): "*De signaleringsparameter is hierbij een hulpmiddel, maar het oordeel ligt bij de beheerder. Met overschrijding van de signaleringsparameter is er actie NOODZAKELIJK in het kader van het HWBP, maar is (nog) geen acute dreiging van overschrijding van de omgevingswaarde.*" Hierbij zien we graag dat de woorden "*is er actie noodzakelijk*" worden veranderd in "*kan er actie worden ondernomen in het kader van het HWBP*".

Paragraaf 4.4.2: hierin staat "*voor de veiligheid van primaire keringen, dijktrajecten en andere dan primaire keringen in beheer bij het Rijk*" nu lijken er drie categorieën te zijn, maar is het de bedoeling dat het er twee zijn? Wij zien deze zin graag zo geformuleerd dat deze onduidelijkheid wordt weggenomen.

Paragraaf 4.4.6: hierin staat "*De beheerder heeft een plicht om een programma op te stellen bij een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde. Deze plicht was er nog niet expliciet*". Deze wijziging heeft wel degelijk een effect op de waterschappen. Graag dit effect daarom opnemen onder §4.4.7 Effecten.

Paragraaf 4.4.7: hierin staat "*De omzetting naar de Omgevingswet vindt plaats zonder beleidsinhoudelijke wijziging*", wij zien dit graag veranderd in "*De omzetting naar de Omgevingswet vindt waar mogelijk plaats zonder beleidsinhoudelijke wijziging*". Ook zien wij graag in de tekst verduidelijkt welke elementen niet volledig beleidsneutraal omgezet konden worden van de Waterwet naar de Omgevingswet en waarom.